

Презентація

на тему: «Архітектура в другій
половині XIX ст.»

Учениці 9-Г класу

Мельник Анастасії

Друга половина XIX ст. в архітектурі позначена впливом різних історичних стилів і напрямів, що поєднувалися в одній будівлі. Це поєднання (еклектизм) і було найбільш характерним для міського громадського і житлового будівництва. Тоді у будівництві вже почали масово використовувати нові технології та матеріали (бетон, залізо, залізобетон тощо).

З-поміж напрямів архітектурного мистецтва вирізнялися віденський неоренесанс і стиль французького відродження. Неоренесанс поширився у західноєвропейських країнах, дістався Чернівців, Львова, Києва, Одеси, Херсона, Харкова та інших українських міст. Найтипівішими є споруди міських театрів (Київ, Львів, Одеса) та громадські будівлі.

Володимирський собор. Кінець XIX ст.

Найзначнішими здобутками відзначилися архітектори О. В. Беретті (Володимирський собор, будинок Першої гімназії в Києві), В. О. Шредер (будинок оперного театру і театру Соловцова в Києві), П. Главка (будинок резиденції митрополита Буковини в Чернівцях), І. Гохбергера (будинок Галицького сейму), В. Садлівський (залізничний вокзал у Львові) та ін.

О. Беретті

Наприкінці XIX – на початку XX ст. на основі народного мистецтва та українського бароко відродився український стиль. Визначним архітектором цього напрямку був Василь Кричевський (1873–1952) – автор проекту будинку Полтавського земства, низки проектів державних і приватних будівель, Меморіального музею біля могили Т. Шевченка. За проектами Івана Левинського (1851–1919) та інших архітекторів у Львові споруджено будівлі страхового товариства «Дністер», бурси Українського педагогічного товариства, академічних дому, гімназії та ін.

Оперный театр. Початок ХХ ст.

В архітектурі ХІХ століття на зміну пишноті і розкутості українського бароко прийшов стриманий, академічний стиль класицизму. За будівництвом міст наглядали спеціальні комісії і комітети. Громадські споруди будувалися з урахуванням їх призначення — головною метою архітектора стало не створення зовнішньої привабливості, а внутрішній комфорт (висока стеля, вентиляція, освітлення).

Перехід від бароко до класицизму відбився і на плануванні міст. Обов'язково виділяється адміністративний центр з площею, на якій розміщувалися помпезні будівлі урядових установ, квартали були прямокутними, композиції ансамблів, окремих архітектурних комплексів, палацово-паркового ландшафту носили відкритий характер.

Перша київська чоловіча гімназія

У цей час активно забудовуються нові міста на півдні України і в Криму — Маріуполь, Олександрівськ (Запоріжжя), Катеринослав (Дніпропетровськ), Миколаїв, Одеса. В Одесі за проектом петербурзького архітектора Тома де Томона в 1809 було споруджено оперний театр. Одночасно відбувалася реконструкція старих міст Слобожанщини і Подніпров'я. Архітектурний стиль Києва визначався відомим архітектором А. Меленським. За його проектом споруджені пам'ятник на Чесць повернення Києву магдебурзького права, церква на Аскольдовій могилі, ансамбль Конtrakтової площі на Поділ, який постраждав від пожежі 1812 року. У 1837—1843 роках за проектом Олександра Беретті побудована **будівля Київського університету**. Упорядковуються такі міста, як Харків, Полтава.

У другій половині XIX століття стильова єдність класицизму руйнується. Складна епоха утвердження капіталізму відбилася і в архітектурі: з'являються нові матеріали, нові замовники. Складається напрям, який отримав назву «еклектика» (змішування). У київських фасадах того часу можна побачити і готику, і ренесанс, і романський стиль, багато будівель в «цегельному стилі» (головна прикраса — нештукатурена цегельна кладка). Пошук все більшої різноманітності викликав інтерес і до візантійсько-російських традицій. Вони чітко простежуються у будові найбільшого у Києві кафедрального Володимирського собору, який споруджувався понад 20 років (1862—1886) за проектами І. Штрома, П. Спарро, О. Беретті. Участь у розписах собору В. Васнецова, М. Врубеля зробило собор видатним явищем у монументальному образотворчому мистецтві. Першим проектом у власне українському стилі вважають прийнятий в 1903 році проект будівлі Полтавського земства архітектора В. Кричевського. Розписи цієї будівлі виконав художник Васильківський.

будівля Полтавського земства архітектора В. Кричевського

Майстерність і талант українського народу виявилися у створенні палацово-паркових ансамблів. Їх автори, як правило, нам невідомі. Народні майстри створили видатні шедеври архітектурного зодчества: палац Розумовського у Батурині в живописній місцевості над Сеймом, палац Галаґана в Сокирницях на Чернігівщині, до якого прилягає лісопарк площею 600 десятин, парк «Олександрія» на березі Росі в Білій Церкві, знаменита «Софіївка» в Умані, де руками кріпаків, без використання якої-небудь техніки були насипані гори, викопані ставки.

«Софіївка» в Умані

Дякую за увагу 😊